

ved Universitetet og syntes at glæde sig over, at en vis Fortolkning af ham havde gjort Indtryk. Jeg tror ikke at „Indtryk“ er det rette Ord, det rette Udtryk for vor Opfattelse er, at det vakte Forbauselse og Overraskelse, ikke alene at noget Saadant kunde komme fra en Universitetslærer, men over at hele Fakultetet kunde tie stille dertil. Det ærede Medlem mente, at man var enig med Hensyn til Realiteten af det stillede Forslag. Jeg tror, at man har noget misforstaaet mig med Hensyn til det Forslag, der er stillet angaaende Docentene. Jeg har blot udtalt, at hvis den ærede Minister vilde have den faste Ansættelse billiget af Thinget, maatte han formaliter i den Henseende, som jeg har antydet, stille Ændringsforslag til 3die Behandling, og det forekommer mig, at den ærede Minister i den Henseende var enig med mig. Hvorledes det ærede Thing imidlertid vil stille sig til et saadant Forslag, derom har jeg aldeles intet Mandat til at udtale mig; det maa bero paa de Forhandlinger, der til den Tid maa finde Sted. Men jeg gjentager det, saaledes som Sagen nu foreligger, og dersom der ikke bliver gjort Ændret ved den, maa det efter den Maade, hvorpaa saadanne Spørgsmaal tidligere ere blevne behandlede, udtales, at Ministeren ingen Berettigelse har til at give disse Mænd fast Ansættelse. Naar det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds imidlertid udviklede, at det for den Paagjældende forsaavidt var det samme, som han ligesaa godt kunde komme til at andet Sted, da Videnskaben er kosmopolitisk, tror jeg, at han gjør den ærede Medborgers fædrelandssind Uret ved en saadan Opfattelse. Jeg er tilbøjelig til at antage, at det gaar den Medborger, som det er gaaet Raft, at han gaar ind under de Ord: „sit Fædreland skylder man Alt, hvad man kan udrette“, eller at han ialtfald gaar saameget ind derunder, at det ikke er ham ligegyldigt, hvor han anvender sine rige Evner, om han anvender dem til Ære og Pris for sit Fædreland, eller om han anvender sine Evner til Ære og Pris for andre Lande. Dette har jeg fundet Anledning til at udtale ligeoverfor det ærede Medlem. Forresten forekommer det mig meget mærkeligt, at man lægger denne mageløse Bægt paa Pensionsberettigelsen for Videnskabens Skyld. Mon det ogsaa virkelig hænger saaledes sammen, at Pensionsberettigelsen har en saadan Betydning for Videnskaben, som det her fra ærede Medlemmer og den ærede Ministers Side gjøres gjældende. Jeg betvivler, at det forholder sig saaledes. Det er muligt, at det kan paavises for mange Personers Vedkommende, at fast Ansættelse har en løvende Indflydelse paa deres videnskabelige Virksomhed. Det er muligt, jeg gjentager det, at fast Ansættelse kan have en løvende Indflydelse paa den videnskabelige Virksomhed. Det gaar dem, som det er gaaet Digterne; have de faaet noget Ordentligt at leve af, svækkes deres Digterevne ligesom

Sangfuglene, der, naar de sættes i et Bur og faae godt at leve af, ikke synge saa godt som i den frie Natur. Det er at undervurdere deres videnskabelige Evne og Drift, naar man saaledes tror, at deres Frembringelser ere væsentlig afhængige af et Tilfald paa Fremtiden. Derimod tror jeg, at de virkelige Videnskabsmænd kunne leve og arbejde ganske trygt i den sikre Forventning, at den Anerkjendelse, de ved deres Virksomhed skabe, den Gavn, de gjøre Videnskaben, og den Ære, de berede deres Fædreland ved deres Ærdom, ogsaa vil være fuld tilstrækkelig til at sikre dem mod Næringsstog. Saaledes er min Opfattelse; med den gjælder de Mænd, der virkelig have Evne til at være Videnskabsmænd, og saaledes kan man ikke benævne Enhver, der kaldes Universitetslærer, Kollegiehefteskriver, eller hvad de kunne være, af hvilken Slags der ogsaa kan gives Folk. Det ærede Medlem for Maribo paaviste Nødvendigheden af de særlige Fonds ved at henwise til australiske Forhold. Jeg veed ganske vist ikke, hvilke særlige Fonds de have i Ny Zeeland eller i disse Egne i Australien; men jeg vil dog henvende Opmærksomheden paa, at forsaavidt der samles saadanne der, sfter det under ganske andre Forhold og efter ganske andre Regler end her, og desuden maa det erindres, at Befolkningen der er ikke i den Forstand stabil som Befolkningen i Danmark; man kan ikke saa let fortrøste sig til den samme funde Fornuft med Hensyn til Anvendelsen af saadanne Midler der, som man kan fortrøste sig til det her. Det ærede Medlem nævnte endvidere en udvidet Afgang til Universitetet ogsaa for dem, der vilde være Almuefolkere. Han syntes at mene, at det var en hel ny Tanke, en Tanke, som vi ved nærmere Overveielse kunne komme til at dele. Jeg skal henwise ham til de Forhandlinger, vi førte forleden Aar om Skoleloven, og han vilde der se en Tanke, der blev fremsat, som knytter sig nær til hans. Da denne Tanke ikke er uvigtig, skal jeg nævne den; den gik nemlig ud paa, at den Mand der vilde søge offentlig Ansættelse som Almuefolkere, burde først have en forberedende Dannelse, hvorledes man nu vil sætte den, svarende til en forberedende Examen af en højere eller lavere Grad, og at han maatte være i Besiddelse af en større praktisk Dygtighed, end man hidtil har forlangt, og at han endelig maatte godtgjøre at have skaffet sig en større Uddannelse i en eller anden bestemt Retning, hvorved han kunde faae sine aandelige Anlæg videre udviklede; det vilde saaledes være hensigtsmæssigt, om den Æne f. Ex. udviklede sig i naturvidenskabelig Retning, og den Anden i historisk Henseende, og det vil da ikke være usandsynligt, at de i dette Diemed hørte Forelæsninger ved Universitetet, uden at de dog behøve at være bundne dertil. Dernæst omtalte det ærede Medlem Spørgsmaalet om en større Forbindelse mellem Universiteterne